

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	7
BİRİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR.....	19
GİRİŞ	21

Birinci Bölüm

TENKİS KAVRAMI, TENKİSE İLİŞKİN HÜKÜMLERİN UYGULANACAĞI DURUMLAR VE TENKİSİN BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

I. YASAL VE İRADİ MİRASÇILIK ARASINDAKİ ÇATIŞMA	23
II. TENKİS TALEBİ VE İLERİ SÜRÜLMESİ	30
III. TENKİS TALEBİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ	33
IV. TENKİSE İLİŞKİN HÜKÜMLERİN UYGULANACAĞI DURUMLAR	37
A. Genel Olarak.....	37
B. Saklı Paylı Mirasçılarının veya Alacaklılarının Tenkis Talebi (TMK.m.560 vd.)	38
C. Mirasçılıktan Çıkarma Tasarrufuna Karşı Tenkis Talebi (TMK.m.512, 562/f.2)	38
D. Miras Sözleşmesi İle Bağdaşmayan Tasarruflara İtiraz (TMK.m.527/f.2).....	42
E. Vasiyet Borçlarının Tenkis Talebi (TMK.m.519/f.1).....	45
F. Eşlerin Tâbi Oldukları Mal Rejiminden Kaynaklanan Tenkis Talebi (TMK.m.237/f.2, m.276/f.3, m.241/f.3)	47
1. Artık Değere Katılma Payının Belirlenmesine İlişkin Anlaşmalara Karşı İleri Sürülen Tenkis Talebi (TMK.m.237/f.2)	47
2. Paylaşma Oranının Belirlenmesine İlişkin Anlaşmalara Karşı İleri Sürülen Tenkis Talebi (TMK.m.276/f.3)	49
3. Katılma Alacağı'nın Karşılansınmayan Kısmının Üçüncü Kişiden Talep Edilmesi (TMK.m.241/f.3).....	50
V. TENKİSİN BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI.....	51
A. Mirasta Denkleştirme İle Karşılaştırılması.....	51
1. Genel Olarak Mirasta Denkleştirme	51

2. Tenkis Talebi ile Denkleştirme Talebi Arasındaki İlişki	53
3. Tenkis Talebi ile Denkleştirme Talebi Arasındaki Farklılıklar	56
a. Amaçları Bakımından	56
b. Konusu Bakımından.....	57
c. Kuralların Niteliği Bakımından.....	57
d. Talep Hakkına Sahip Olan Kişiler Bakımından	58
e. Talebin İleri Sürülebileceği Kişiler Bakımından.....	59
f. Kapsam Bakımından.....	60
g. Dava Açma Süresi Bakımından	60
B. Miras Sebebiyle İstihkak Davası İle Karşılaştırılması	61
1. Genel Olarak Miras Sebebiyle İstihkak Davası.....	61
2. Tenkis Talebi ile Miras Sebebiyle İstihkak Davası Arasındaki İlişki	62
3. Tenkis Talebi ile Miras Sebebiyle İstihkak Davası Arasındaki Farklılıklar	64
a. Amaçları Bakımından	64
b. Talep Hakkına Sahip Olan Kişiler Bakımından	65
c. Talebin İleri Sürülebileceği Kişiler Bakımından.....	65
d. Kapsam Bakımından	66
e. Dava Açma Süresi Bakımından	66
C. Ölüme Bağlı Tasarrufun İptali Davası İle Karşılaştırılması	67
1. Genel Olarak İptal Davası	67
2. Tenkis Talebi ile İptal Davası Arasındaki İlişki.....	68
3. Tenkis Talebi ile İptal Davası Arasındaki Farklılıklar	69
a. Amaçları Bakımından	69
b. Talep Hakkına Sahip Olan Kişiler Bakımından	70
c. Talebin İleri Sürülebileceği Kişiler Bakımından.....	70
d. Kapsam Bakımından	71
e. Dava Açma Süresi Bakımından	72

İkinci Bölüm

TENKİS TALEBİNİN KOŞULLARI, TENKİS İLİŞKİSİNİN TARAF LARI VE TALEBİN SÜRESİ

I. TENKİS TALEBİNİN KOŞULLARI.....	75
A. Genel Olarak	75
B. Mirasbırakanın Tasarruf Özgürlüğü Miktarını Aşması.....	75
1. Tasarruf Özgürlüğü Kavramı.....	75

2. Tasarruf Özgürlüğü Miktarının Hesaplanması	76
a. Genel Olarak	76
b. Terekenin Belirlenmesi	77
aa. Çıkarılacak Değerler	78
aaa. Mirasbırakanın Borçları	78
bbb. Cenaze Giderleri	81
ccc. Terekenin Mühürlenmesi ve Yazımı Giderleri	82
ddd. Mirasbırakan İle Birlikte Yaşayan ve Onun Tarafından Bakılan Kimselerin Üç Aylık Geçim Giderleri	82
bb. Eklenecek Değerler	83
c. Terekenin Parasal Değerinin Belirlenmesi	84
3. Mirasçılık Sifatını Sona Erdiren Hallerin Tasarruf Nisabı Üzerindeki Etkisi	89
a. Mirasçılıktan Çıkarmanın Tasarruf Nisabı Üzerindeki Etkisi	89
aa. Genel Olarak	89
bb. Çıkarılan Mirasçının Altsoyunun Bulunması Durumunda	91
cc. Çıkarılan Mirasçının Altsoyunun Bulunmaması Durumunda	94
b. Mirastan Feragatın Tasarruf Nisabı Üzerindeki Etkisi	95
aa. Genel Olarak	95
bb. Bir Karşılık Sağlanmadan Mirastan Feragat Edilmesi Durumunda	96
cc. Bir Karşılık Sağlanarak Mirastan Feragat Edilmesi Durumunda	98
c. Mirasın Reddinin Tasarruf Nisabı Üzerindeki Etkisi	99
d. Mirastan Yoksunluğun Tasarruf Nisabı Üzerindeki Etkisi	101
C. Mirasçıların Saklı Paylarının İhlal Edilmiş Olması	103
1. Saklı Pay Kavramı ve Saklı Paylı Mirasçılar	103
2. Tasarruf Özgürlüğünün Aşılması ile Saklı Payın İhlali Arasındaki İlişki ...	105
3. Saklı Payın Elde Edilmesi	107
II. TENKİS İLİŞKİSİNİN TARAFLARI	113
A. Genel Olarak	113
B. Tenkis Talebinde Bulunabilecek Kişiler	114
1. Saklı Paylı Mirasçılar	114
2. Saklı Paylı Mirasçıların Alacaklıları ve İflas İdaresi	120
a. Genel Olarak	120

b.	Alacaklıların ve İflas İdaresinin Tenkis Talebini İleri Sürebilmesinin Şartları	121
aa.	Saklı Paylı Mirasçı Bakımından Tenkisin Şartlarının Oluşması.....	122
bb.	Saklı Paylı Mirasçı Hakkında Borç Ödemeden Aciz Belgesi veya İflas Kararı Alınmış Olması	122
cc.	Saklı Paylı Mirasçının Tenkis Talebinde Bulunmaması	127
c.	Alacaklıların ve İflas İdaresinin İleri Sürdüğü Tenkis Talebinin Gösterdiği Özellikler	131
aa.	Alacaklıların ve İflas İdaresinin Dava Takip Yetkisi Elde Etmesi	131
bb.	Tenkis İsteminin Alacak Miktarıyla Sınırlı Olması.....	132
3.	Tenkis Talebinde Bulunup Bulunamayacağı Tartışmalı Olan Kişiler	133
a.	Miras Payını Devralanlar	133
b.	Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi, Tereke Temsilcisi ve Tasfiye Memuru	135
C.	Tenkis Talebinin Yöneltilceği Kişiler	136
III.	TENKİS DAVASINDA SÜRELER	142
A.	Sürelerin Hukuki Niteliği ve Özellikleri	142
B.	Kısa (Nispi) Hak Düşürücü Süre	145
C.	Uzun (Mutlak) Hak Düşürücü Süre.....	148
D.	Bir Tasarrufun İptalinin Önceki Tasarrufun Yürürlüğe Girmesini Sağlaması Durumunda Süre	150
E.	Tenkisin Def'i Yoluyla İleri Sürülmesi	152
IV.	TENKİS TALEBİNDEN FERAGAT	155

Üçüncü Bölüm

MİRASBIRAKANIN TENKİSE TABİ KAZANDIRMALARI

I.	TENKİSE TABİ KAZANDIRMA KAVRAMI.....	159
II.	TENKİSE TABİ ÖLÜME BAĞLI KAZANDIRMALAR	161
III.	TENKİSE TABİ SAĞLARARASI KAZANDIRMALAR.....	167
A.	Genel Olarak	167
B.	Miras Payına Mahsuben Yapılan Kazandırmalar	170
1.	Genel Olarak.....	170
2.	Mirasçılık Sifatını Kaybeden Yasal Mirasçıya Miras Payına Mahsuben Yapılan Kazandırmalar	171
3.	Altsoy Lehine Denkleştirmeye Tâbi Olmamak Koşuluyla Yapılan Kazandırmalar	174

C. Miras Hakkından Feragat Karşılığı Yapılan Kazandırmalar	180
D. Mirasbırakanın Yaptığı Bazı Bağışlamalar	185
1. Genel Olarak	185
2. Mirasbırakanın Serbestçe Dönme Hakkını Saklı Tutarak Yaptığı Bağışlamalar	189
3. Mirasbırakanın Ölümünden Önceki Bir Yıl İçinde Yaptığı Bağışlamalar	192
E. Mirasbırakanın Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılmak Amacıyla Yaptığı Açık Olan Kazandırmalar	196
1. Genel Olarak	196
2. Mirasbırakanın Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılmak Amacıyla Yaptığı Kazandırmaların Tenkise Tâbi Tutulmasının Şartları	198
a. Kazandırmanın Saklı Payı İhlal Etmesi	198
b. Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılma Amacının Bulunması	199
3. Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılma Amacının Bulunması Gereken Zaman	203
4. Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılma Amacının Bulunduğunun İspatı	204
5. Saklı Pay Kurallarını Etkisiz Kılma Amacıyla Yapılan Kazandırmaların Mirasbırakanın Muvazaalı Hukuki İşlemleriyle İlişkisi	207
a. Genel Olarak	207
b. Muvazaalı İşlemin Tenkis Talebine Etkisi	208
6. Uygulamada Sıkça Karşılaşılan Tenkise Konu Kazandırmalar	215
a. Gizli Bağışlamalar	215
b. Taşınırın veya Tapuya Kayıtlı Olmayan Taşınmazların Muvazaalı Devirleri	218
c. Karma Bağışlamalar	219
d. Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmeleri	223
F. Üçüncü Kişi Lehine Yapılan Hayat Sigortası Satın Alma Değeri	227
1. Genel Olarak	227
2. Sigorta Satınalma Değerinin Tenkise Konu Olması İçin Gerekli Şartlar	228
a. Mirasbırakanın Ölme İhtimaline Karşı Akdedilen Hayat Sigortasının Bulunması	228
b. Sigorta Primlerinin Mirasbırakan Tarafından Ödenmesi	231
c. Sigortanın Satın Alma Değerinden Üçüncü Kişinin Yararlanması	232
aa. Genel Olarak	232
bb. Üçüncü Kişi Lehine Hayat Sigortasının Bulunması	233

cc. Sigortacıya Karşı Olan Talep Hakkının Üçüncü Kişiyeye Devredilmesi	236
d. Sigortanın Satın Alma Değerinin Bulunması.....	239
G. Tenkise Tâbi Olmayan Sağlararası Kazandırmalar.....	241
1. Âdet Üzerine Verilen Hediyeler.....	241
2. Mirasbırakanın Serbestçe Dönme Hakkını Saklı Tutmadığı ve Ölümünden Önceki Bir Yıldan Daha Eski Tarihte Yaptığı Bağışlamalar...241	
3. Ahlaki Bir Görevin Yerine Getirilmesi İçin Verilen Şeyler	242
4. Henüz Kazanılmamış Bir Haktan Feragat Edilmesi	243
5. Eşlerin Mal Rejimi Dolayısıyla Birbirine Karşı Olan Talepleri	244

Dördüncü Bölüm

TENKİS KARARI VE TENKİSTE GERİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

I. TENKİS KARARININ HUKUKİ NİTELİĞİ	247
II. TENKİS KARARININ KAPSAMI.....	250
A. Tenkis Kararının Taraflar Bakımından Kapsamı.....	250
B. Tenkis Kararının Tenkise Konu Olan Kazandırmalar Bakımından Kapsamı.....	252
1. Genel Olarak.....	252
2. Tenkiste Sıra Kavramı	253
a. Ölüme Bağlı Kazandırmaların Tenkisinde Sıra	254
aa. Kural: Orantılı Tenkis İlkesi.....	254
bb. Mirasbırakanın Tenkis Sırasını Belirlemesi.....	258
b. Sağlararası Kazandırmaların Tenkisinde Sıra	262
aa. Kural: Tarihe Göre Tenkis İlkesi.....	262
bb. Tarihe Göre Tenkis İlkesinin İstisnaları	266
c. Kamu Tüzel Kişileri ve Kamuya Yararlı Dernek/Vakıflara Yapılan Kazandırmaların (Kamuya Yararlı Kazandırmaların) Tenkisinde Sıra	268
III. TENKİSTE GERİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	271
A. Genel Olarak	271
B. Geri Verme Yükümlülüğünün Tenkis Talebi İle İlişkisi.....	272
C. Geri Verme Talebinin Hukuki Niteliği.....	274
1. Sağlararası Kazandırmalar Bakımından Hukuki Niteliği	275
2. Ölüme Bağlı Kazandırmalar Bakımından Hukuki Niteliği	277
3. Hukuki Nitelendirmenin Önemi.....	279

4. Hukuki Nitelendirme Konusundaki Değerlendirmemiz	281
D. Geri Verme Yükümlülüğünün Kapsamı	284
1. Genel Olarak	284
2. Sağlararası Kazandırmalarda Geri Verme Yükümlülüğünün Kapsamı ...	285
a. İyiniyetli Geri Verme Yükümlüsünün Durumu	285
aa. Geri Verme Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Usulü	287
bb. Semerelerden Sorumluluk ve Yapılan Giderleri Talep Hakkı.....	289
b. Kötüniyetli Geri Verme Yükümlüsünün Durumu	290
aa. Geri Verme Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Usulü	290
bb. Semerelerden Sorumluluk ve Yapılan Giderleri Talep Hakkı.....	292
3. Ölüme Bağlı Kazandırmalarda Geri Verme Yükümlülüğünün Kapsamı	293
4. Kazandırmanın Kısmen Tenkis Edilmesi Durumunda Geri Verme Yükümlülüğü	295
E. Özel Olarak Tenkisleri Düzenlenmiş Kazandırmalarda Geri Verme Yükümlülüğü	296
1. Değerinde Azalma Olmaksızın Bölünemeyecek Kazandırmanın Tenkisi.....	296
2. İntifa ve İrat Kazandırmalarında Tenkis	303
3. İvazlı Miras Sözleşmesinde Tenkis	306
4. İvazlı Feragat Halinde Feragat Edene Ödenen Karşılığın Tenkisi	307
a. Tenkise Tâbi Olan Miktar	307
b. Tenkiste Feragat Edenin Seçimlik Hakkı	309
5. Ölüme Bağlı Kazandırma Lehdarının Vasiyet Borcu veya Yükleme ile Yükümlü Tutulması Durumunda Tenkis.....	311
6. Ön Mirasçının Saklı Paylı Mirasçı Olduğu Durumlarda Artmırasçı Atamada Tenkis	312
IV. TENKİSTE GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME	314
A. Görevli Mahkeme.....	314
B. Yetkili Mahkeme	315
SONUÇ	317
KAYNAKÇA	329